

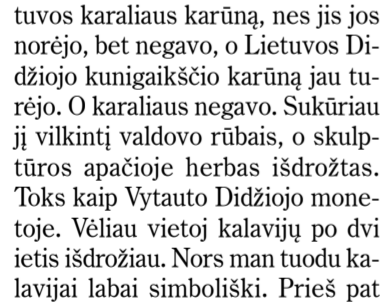
Vytauto Didžiojo portreto nėra. Bet yra skulptūra

Tautodailininko, skulptoriaus Adolfo TERESIAUS sukurta Lietuvos kunigaikščio Vytauto Didžiojo skulptūra, išskaptuota iš 6 metrų ažuolinio rąsto, jau pastatyta Kauno rajone, netoli Cinkiškų esančiame Žalgirio parke.

Olava STRIKULIENĖ "Respublikos" žurnalistė

A. Teresius prisipažįsta, kad tokios temos - Vytautas Didysis - jam anksčiau niekas nebuvo pasiūlęs. Mat labiau yra žinomas kaip kryždirbis, senosios medinės skulptūros meistras.

- Ne aš susigalvoju sukurti ažuolinį kunigaikštį, - sako A. Teresius, - vienas Kauno rajono vadovas pasiūlė. Reikėjo kažkaip padaryti. Pradėjau darbą nuo pavasario, prieš keturis mėnesius, dar sniego buvo. Įdomus buvo tas ieškojimas. Su istorikais teko tartis. Tikro Vytauto Didžiojo portreto nukopavimas. Nei jokios patikimos istorinės ikonografinės medžiagos. Tik tiek, kad Jogailos pusbrolis. Vadinasi, gal turėjo giminaičiai būti panašūs? O Jorajlo portretas išlikęs. Pagal pusbrolį sukūriau Vytautą Didįjį apie 50 metų amžiaus ir iš veido nelabai liesą. Tokį personažą kurti rizikingas dalykas. Net anatomijos mokslus baigus. O aš anatomijos mokslų juk nebaigęs. Ne visai tradicinė skulptūra, bet daugiau žmonių ją džiaugiasi, nei peikia. Pirmiamame projekte Vytautas Didysis - valdovas po gotikiniu skliautu. Tarsi valdovų menė, ir jįsai tarp skydų ir kalavijų. Uždėjau jam Lietuvos karaliaus karūną, nes jis jos norėjo, bet negavo, o Lietuvos Didžiojo kunigaikščio karūną jau turėjo. O karaliaus negavo. Sukūriau jį vilkinį valdovą rūbais, o skulptūros apačioje herbas išdrožtas. Toks kaip Vytauto Didžiojo mone-toje. Vėliau vietoj kalavijų po dvi tėtis išdrožiau. Nors man tuodu kalavijai labai simboliški. Prieš pat Žalgirio mūšį Vytautas Didysis su Jogaila truputėlį dėsė, tokią pasirinko taktiką, o kryžiuočiai nekandradami atsūntė jįs du kalavijus ir bailiais išvadino. Ne visai tradicinis mano Vytautas. Dauguma žmonių prisiriša prie skulptoriaus Vinco Grybo sukurto Vytauto Didžiojo įvaizdžio, o aš užkėliu kunigaikštį ant gotikinės kolonos, nes jis Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje buvo gotikos pradininkas. Gotikinių arkų, bažnyčių. Be to, ažuolas 90 cm storio taip pat savo sąlygas diktuoja. Ažuolas - kitokia medžiaga nei marmuras.

išsivaikšto. Ar neliks ta ažuolinė skulptūra tik kažkoks barškantis, sniego ir lietaus merkiamas, visų užmirštas daiktas, nes niekam jau nerūpės mūsų istorija?

- Aš norėčiau, kad Lietuva neišnyktų. Turiu vilties. Istorija - toks dalykas, kad nieko negali nusptėti. Gal? Tikiuosi, kad ne. Bet išgyvenimu, įstoje į Europos Sąjungą, tokių blogų turime. Aš irgi balsavau už Europos Sąjungą, o dabar neaišku, ar gerai pasielgiau. Dėl NATO neabejoju, o ta ES man neaiški. Daug kas man dabar neaišku. Viskas taip keičiasi. Europoje daug abejotinų vertybių. Kodėl jie kišasi į dvasinę žmogaus plotmę? Jau man atrodo, kad dabar tikrai būsime dvasiškai laisvi, bet kodėl jiems, tiems europiečiams, kryžiai nepatinka? Pavyzdžiui, Prancūzijos mokyklose draudžiami kryžiai. Tai kiekvienos mokyklos privatus reikalas dėl kryžiaus. Prieš dvi savaites grįžo mano pažįstama solistė iš Prancūzijos, kur gyvena ir dirba. Sako, Lietuvoje galiu bent pasipuoti dekoratyviniu kryželiu. Sako, jei savo darbe kryželiu pasipuoščiau, būtų labai didelė grėsmė netekti darbo. Kaip supaprasti? Vadinasi, demokratija - tai būti indiferentams, laisvamaniams? Vienodiems? Kaip iš po preso ir išspjautiems? O dar deklaruoja sąžinės laisvę, pilietines laisves. Kartais aš su savo draugais pajaukau apie 50 metų amžiaus ir iš veido nelabai liesą. Tokį personažą kurti rizikingas dalykas. Net anatomijos mokslus baigus. O aš anatomijos mokslų juk nebaigęs. Ne visai tradicinė skulptūra, bet daugiau žmonių ją džiaugiasi, nei peikia. Pirmiamame projekte Vytautas Didysis - valdovas po gotikiniu skliautu. Tarsi valdovų menė, ir jįsai tarp skydų ir kalavijų. Uždėjau jam Lietuvos karaliaus karūną, nes jis jos norėjo, bet negavo, o Lietuvos Didžiojo kunigaikščio karūną jau turėjo. O karaliaus negavo. Sukūriau jį vilkinį valdovą rūbais, o skulptūros apačioje herbas išdrožtas. Toks kaip Vytauto Didžiojo mone-toje. Vėliau vietoj kalavijų po dvi tėtis išdrožiau. Nors man tuodu kalavijai labai simboliški. Prieš pat Žalgirio mūšį Vytautas Didysis su Jogaila truputėlį dėsė, tokią pasirinko taktiką, o kryžiuočiai nekandradami atsūntė jįs du kalavijus ir bailiais išvadino. Ne visai tradicinis mano Vytautas. Dauguma žmonių prisiriša prie skulptoriaus Vinco Grybo sukurto Vytauto Didžiojo įvaizdžio, o aš užkėliu kunigaikštį ant gotikinės kolonos, nes jis Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje buvo gotikos pradininkas. Gotikinių arkų, bažnyčių. Be to, ažuolas 90 cm storio taip pat savo sąlygas diktuoja. Ažuolas - kitokia medžiaga nei marmuras.

- Ne aš susigalvoju sukurti ažuolinį kunigaikštį, - sako A. Teresius, - vienas Kauno rajono vadovas pasiūlė. Reikėjo kažkaip padaryti. Pradėjau darbą nuo pavasario, prieš keturis mėnesius, dar sniego buvo. Įdomus buvo tas ieškojimas. Su istorikais teko tartis. Tikro Vytauto Didžiojo portreto nukopavimas. Nei jokios patikimos istorinės ikonografinės medžiagos. Tik tiek, kad Jogailos pusbrolis. Vadinasi, gal turėjo giminaičiai būti panašūs? O Jorajlo portretas išlikęs. Pagal pusbrolį sukūriau Vytautą Didįjį apie 50 metų amžiaus ir iš veido nelabai liesą. Tokį personažą kurti rizikingas dalykas. Net anatomijos mokslus baigus. O aš anatomijos mokslų juk nebaigęs. Ne visai tradicinė skulptūra, bet daugiau žmonių ją džiaugiasi, nei peikia. Pirmiamame projekte Vytautas Didysis - valdovas po gotikiniu skliautu. Tarsi valdovų menė, ir jįsai tarp skydų ir kalavijų. Uždėjau jam Lietuvos karaliaus karūną, nes jis jos norėjo, bet negavo, o Lietuvos Didžiojo kunigaikščio karūną jau turėjo. O karaliaus negavo. Sukūriau jį vilkinį valdovą rūbais, o skulptūros apačioje herbas išdrožtas. Toks kaip Vytauto Didžiojo mone-toje. Vėliau vietoj kalavijų po dvi tėtis išdrožiau. Nors man tuodu kalavijai labai simboliški. Prieš pat Žalgirio mūšį Vytautas Didysis su Jogaila truputėlį dėsė, tokią pasirinko taktiką, o kryžiuočiai nekandradami atsūntė jįs du kalavijus ir bailiais išvadino. Ne visai tradicinis mano Vytautas. Dauguma žmonių prisiriša prie skulptoriaus Vinco Grybo sukurto Vytauto Didžiojo įvaizdžio, o aš užkėliu kunigaikštį ant gotikinės kolonos, nes jis Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje buvo gotikos pradininkas. Gotikinių arkų, bažnyčių. Be to, ažuolas 90 cm storio taip pat savo sąlygas diktuoja. Ažuolas - kitokia medžiaga nei marmuras.

vė natūraliai nusilauptytų. Kad mediena sustvirtėtų. O tada tampa labai stiprus.

- Ar bent susikaičiavote, kiek medinių skulptūrų esate sukūrę, kiek jomis papuošę Lietuvą?

- Ką aš žinau? Jei skulptūra žemesnė nei dvejių metrų, net neskačiuoju, o didesnių esu sukūręs per keturis šimtus. Dar spėsiu sukurti ir daugiau. Man tik penkiadešimt metų, ir vaikų su žmona priauginome tris. Linkstu į kryždirbystę. Nors visos temos labai gražios, daugiau esu linkęs į kryždirbystę. Štai čia (rodo) į skobinė kininį, numarinti. Aš ir nuogastauju, kad Kryžių kalno idėja gali labai iš-

Viktoro Purio nuotr.

kursiu ant kryžiaus, bet prisikėlimą. Juk ir Jėzus Kristus po trijų dienų prisikėlė. Kapinėse ir taip daug mirties, daug atsisveikinimo, o čia bus vilties ženklas.

- Bet sunkoka išsaugoti viltį, kai, remiantis statistika, vien iš Kauno emigravo visais simboliniais Raseinių miestais.

- Ačiū Dievui, mano vaikai neišvažiavo, bet gal žmonės išvažiavo iš nevilties? Nesu prieš tai, kad jie užsienyje užsidirbtų, bet būna, kad lygiai taip pat vargsta ir užsienyje, skursta, bet nenori parvažiuoti. O kodėl nenori?

➤ Jau man atrodo, kad dabar tikrai būsime dvasiškai laisvi, bet kodėl jiems, tiems europiečiams, kryžiai nepatinka?

Dėl daugelio dalykų. Nenoriu labai gudriai pasamprotauti, bet gal ne ta Lietuva? Tarkime, Kryžių kalnas. Stačiau ten penkių metrų kryžių, bet pasirodė Šiaulių paminklotvarkininkė, tokia vidutinio amžiaus moteriškė, ir pareikalavo leidimo. Kai naktį kryžius statydavome sovietiniais laikais, kai mus gaudydavo, jokių leidimų neprasėme. O dabar laisva Lietuva. Kodėl leidimų prašo? Jei dar padarys, kad Kryžių kalną bus galima apžiūrėti tik nusipirkus bilietėlį, ta vieta išsigims. Neteks savo sakralumo. Juk Kryžių kalnas kūrėsi spontaniškai, kaip protestas prieš sovietus. O dabar draudimas galima ta vietą sunaikinti, numarinti. Aš ir nuogastauju, kad Kryžių kalno idėja gali labai iš-

sigimti. Tikrai buvau labai nustebęs, kai paminklotvarkininkė taip aršiai puolė. Statėme tą kryžių apie 40 vyrų, nes labai didelis jis buvo, padažytas. Mėginau sakyti, kad kryžių suderinau su Šiaulių vyskupu Eugenijumi Bartuliu, bet ta ponina nelabai bandė suprasti. Gal ne ta jau Lietuva? Kai sovietiniais laikais kryžius naktį keldavau, gaudavau mušti. O dabar juk laisva Lietuva? Kultūros žmonėms dabar nėra pats geriausias laikas. Traktuojamus kaip amatininkus. Nors esu Meno kūrėjų asociacijos narys. Jau man atrodo, kad dabar daug kam kryžiai nepatinka.

- Ar neatrodo paradoksalu? Sovietiniais laikais jūs, dar būdamas paauglys, slapčia statėte Kryžių kalne kryžius ir atstatinėdavote dieną nugriautuosius. O dabar vėl įvairūs draudimai - saviškių valdininkų?

- Šiaip jau nesugalvoju tada statyti kryžių visiškai savarankiškai. Mano tėviškė - Kelmės rajone, Pažvarkulyje, tik 40 kilometrų nuo Kryžių kalno. Tuo metu dar vaikiško amžiaus buvau. Labai patriotiškai namie auklėjamas. Jaunas buvau, norėjau kažką gražaus padaryti. Nesvarbu, kad nelegalus. Pakvietė ir prisidėjau. Nors visai buvau. Nesakyčiau, kad visai nebijoju. Bet gal jūs norite arbatos? Vėliau ta tema pakalbėsime...

- O kas pakvietė?

- Toks Mečislovas Jurevičius. Šiaulietis. Disidentas, lageriuose kalėjęs. Artimai su juo bendravau. Dar du žmonės pastūmėjo mane. Vargonininkas Alvydas Šeduikis, dainininkės Jurgos Šeduikytės tėvas, ir tėvas Stanislovas Dobrovolskis. Ir kaltukus man pirmuosius padovanojo. Matė, kad aš kažkokio

“durnumo” turiu. Čiagi normalus visai negali kryždirbyste, menais užsimti. Be to, aš dalyvavau nelegalioje pasipriešinimo organizacijoje “Eucharistijos bičiuliai”. Nelabai legalus dalykas. Reikėjo patikimų žmonių. O aš nuo vaikystės drožinėjau. Šeduikis paimdavo mažesnius darbelius, o didesnius tėvas Stanislovas veždavo dabartiniam vyskupui Jonui Kauneckui. O šis juos sukeldavo šventoriuosius Žemaitijoje. Rasdavo galutinę vietą. Viliaus Orvido sodyboje, labai jis man artimas buvo, dar dabar apie 30 mano skulptūrėlių stovi. 1980 m., kai grįžau iš sovietinės armijos, įgijau daug drąsos. Su Orvidu beveik vienmečiai buvome. Gyvendavau jo sodyboje. Dvylika apstaūtų užslėpta forma esu čia sukūręs. Vėl žadu ten važiuoti. Gal paukštį kokį Viliaus garbei padarysiu, o gal šventą Pranciškų.

- O koks šventasis jums pačiam pats artimiausias?

- Šventasis Jurgis. Į visas koplyčias jį kelčiau. Jurgis man simpatiškas. Reikia matyti, už kokį poelgį, už kokį didvyriškumą kiekvieną šventąjį gerbia. O Jurgis yra tiesiog gėrio ir blogio kova realioje skulptūroje. Bendroje kompozicijoje šv. Jurgis - drakonas, dar ir mergelė, kurią šv. Jurgis gelbėja, būti turėtų.

- Gal ir dabar praverstų šventasis Jurgis, jei įsivaizduotume, kad gelbėjama mergelė - Lietuva?

- Gal... Gal neprismeigtų jis ietimi visų negerovių, tačiau bent pagąsdintų. Aš labai norėčiau, kad Lietuva neišnyktų. Gal neišnyks? Kaip toje dainoje: “Už gimtinės kalnų ir miškus žalius visą žemės aukšą atiduot galiu”.

- Gal ir vakar vaikščiojau po Druskininkus, bendravau su senais druskininkiais. Ir žinote, kokią paslaptį jie man išdavė? Ogi į Druskininkus sugrįžta žydai! O tai, pasak jų, ženklas, kad Druskininkai jau atsigaivo po visų po-

ŽALGIRIS

Nr. 75

Prisipažįstu: šis pokalbis nebuvo iš anksto planuotas. Tiesiog būdamas Džukijoje atsitiktinai susitikiau su Druskininkų gydyklos direktoriumi gydytoju balneologu Virgaidu TALETAVIČIUMI ir jis manęs paklausė: “Ar žinote, ku skiriasi mūsų Druskininkų purvas nuo Vilniaus purvo?” Iš kur man žinoti... Ogi, sako, Vilniuje vyrauja politinis purvas, kuris neatsiplauna, o mūsų Druskininkų gydyklos purvas ne tik lengviausiai atsiplauna, bet dar ir gydo...

Ferdinandas KAUZONAS "Respublikos" apžvalgininkas

Ir iškart suvokiau, kad su šituo žmogumi nepasišnekėti būtų sunku. Ir jis labai aiškiai, labai elementariškai, kaip ir dera gydytojui balneologui, nustatė mūsų valstybės sveikatos diagnozę ir rekomendavo jai labiausiai tinkamą gydymo procedūrą.

- Daktare, vakar vaikščiojau po Druskininkus, bendravau su senais druskininkiais. Ir žinote, kokią paslaptį jie man išdavė? Ogi į Druskininkus sugrįžta žydai! O tai, pasak jų, ženklas, kad Druskininkai jau atsigaivo po visų po-

SU ŽALGIRIU – UŽ LIETUVĄ!

Specialus dienraščio "Respublika" priedas

Druskininkai auga ant sveiko purvo

Ferdinando Kauzono nuotr.

litinių virsmų, nuo kurių virto ne tik socializmas, bet iš esmės beveik visos Druskininkų sanatorijos.

- Tai tiesa. Žydai iš tiesų buvo labai pagėję Druskininkus. Vaziudavo gydytis iš visos Tarybų Sąjungos. Ypač mėgo “Nemuno” sanatorija, kurioje buvo labai daug vietų, tad žydai vaziudavo šeimomis, ne retai dar ir su laipinėmis ar namo kaimynais.

Įdomiausia tai, kad daugumą į Druskininkus grįžtančių pasigydyti žydų sudaro tie, kurie į Izraelį išvažiavo iš Sankt Peterburgo, Maskvos, todėl, kad kai jie emigravo iš Rusijos į Izraelį, dauguma jų buvo kaimynai, gyvenę viename name, vienoje laiptinėje, o Izraelyje jie atsidūrė toli vienas nuo kito. O dabar Druskininkuose jie, dešimt ir daugiau metų nesimate, vėl susitinka. Kartu dirbė, kartu vaikus auginė. Kartu į Druskininkus važinėdavo. Dabar jie renkasi naujus viešbučius arba apsisotja privačiai. Atsiminimų sukeltos emocijos tampa puikiausiu Druskininkuose teikiamų mūsų gydomųjų procedūrų papildu ir jie ima jaustis tarsi sugrįžę į rojų, iš kurio įvairios politinės ar ekonominės aplinkybės juos buvo išvariusios. Tiesa, iš pradžių bent jau mūsų rekonstruotoje gydykloje jie jautėsi ne itin jaukiai - girdi, čia neįprastai švaru, anais laikais taip nebūdavo.

Kartais neįtikiai čia pasijunta ne vien sugrįžę žydai. Pamenu, gydykla tik ką buvo atidaryta po rekonstrukcijos ir staiga atvažiuoja tuometė finansų ministrė Dalia Grybauskaitė. Aprodžiau jai atgimusių gydyklą, o jos pirmasis įspūdis, žinote, buvo maždaug toks: per daug pinigų davėm, per brangios medžiagos sudėtis - marmuras, granitas, o dar ta gyva siena su krentančiu vandeniu... Davėte, sakau jai, kiek davėte, tik mes tuos pinigus ne įsisavinome, kaip davė kas elgiasi, o panaudojome. Įsisavinimas gali labai lengvai virsti pasisavinimu ir tokiais atvejais jų visada pritrūksta. O jūs, sakau, toks vertinimas reiškia, kad pinigai buvo tikrai panaudoti tam, kam buvo skirti.

Manau, ministrė mane tada suprato ir liko patenkinta, nes kai būdavo Druskininkuose, neretai lankydavosi pas mus. Beje, Pasaulinės kurortologijos ir klimatoterapijos asociacijos prezidentas, dalyvavęs mūsų gydyklos atidaryme, irgi buvo priblokštas. Taip ir pasakė: tokio lygio gydyklų Europoje dar nemačiau. Siemė vėl buvo užuokęs. Pakartojo tą patį, tik dar pridūrė: anąkart tokiais žodžiais vertinam dar tik pastatą, o dabar gyvenimą, kuris vyksta šiose gydyklose.

- Jūs labai taikliai palyginote Druskininkų ir Vilniaus purvus. Gal palygtumėtė Druskininkus su Lietuva? Kodėl Druskininkai taip sparčiai atsigauna, o Lietuva - atvirkščiai? Tarsi Druskininkai būtų visai kitoje valstybėje. Tikiuosi, kalti ne žy-

➤ PASLAPTIS. Gydytojas balneologas Virgaidas Talletavičius kadaise atskleidęs Europos Parlamento pirmininkui Chosė Boreliui paslaptį, kuo gydymasis purvas skiriasi nuo politinio purvo

dai, kurie į Druskininkus grįžta, o į Lietuvą - ne?..

- Žinoma, žydai niekuo dėti. Jie - jau Druskininkų atsigavimo rezultatas, o ne jo priežastis.

Iš pradžių Druskininkai nesiskyrė nuo Lietuvos. 1996-2000-aisiais sanatorijos buvo mirusios, dykloje jie jautėsi ne itin jaukiai - girdi, čia neįprastai švaru, anais laikais taip nebūdavo.

Kartais neįtikiai čia pasijunta ne vien sugrįžę žydai. Pamenu, gydykla tik ką buvo atidaryta po rekonstrukcijos ir staiga atvažiuoja tuometė finansų ministrė Dalia Grybauskaitė. Aprodžiau jai atgimusių gydyklą, o jos pirmasis įspūdis, žinote, buvo maždaug toks: per daug pinigų davėm, per brangios medžiagos sudėtis - marmuras, granitas, o dar ta gyva siena su krentančiu vandeniu... Davėte, sakau jai, kiek davėte, tik mes tuos pinigus ne įsisavinome, kaip davė kas elgiasi, o panaudojome. Įsisavinimas gali labai lengvai virsti pasisavinimu ir tokiais atvejais jų visada pritrūksta. O jūs, sakau, toks vertinimas reiškia, kad pinigai buvo tikrai panaudoti tam, kam buvo skirti.

Manau, ministrė mane tada suprato ir liko patenkinta, nes kai būdavo Druskininkuose, neretai lankydavosi pas mus. Beje, Pasaulinės kurortologijos ir klimatoterapijos asociacijos prezidentas, dalyvavęs mūsų gydyklos atidaryme, irgi buvo priblokštas. Taip ir pasakė: tokio lygio gydyklų Europoje dar nemačiau. Siemė vėl buvo užuokęs. Pakartojo tą patį, tik dar pridūrė: anąkart tokiais žodžiais vertinam dar tik pastatą, o dabar gyvenimą, kuris vyksta šiose gydyklose.

- Gal, sakau, daktare, jau galima - paprasčiausiai skaitytiniai

- Daktare, bet juk čia receptas mūsų valstybei! Užmirškim partijų interesus. Bent kol sėdime krizės purve iki kaklo. O kai išlįsime - vėl galėsime išsilakstyti po savo partijų narvelius!

- Druskininkams tas receptas padėjo. Ir įsivaizduojate, mes, galima sakyti, visi, užsikabinome už šios idėjos. Iš pradžių gal kažkokio sutrikimo dar ir buvo: kaip čia dabar mūsų partijų skyriai pasižiūrės į tokią orientaciją, o dar ir iš partijų centrų Vilniuje gali gauti už tokią “išdavystę”.

nepatikės. Šiais laikais Lietuvoje - tokie stebuklai?..

- Jokių stebuklų. Pirmiausiai mūsų gydyklos atgimė. Jos tapo stimulu atgimti sanatorijoms. Atsirado pasitikėjimas Druskininkais, privataus kapitalas imtas investuoti į juos. Ir viskas.

- Gal dar grįžkime prie Vilniaus ir Druskininkų purvų, kurie man taip patiko. Ar esate kam nors iš politikų tą savo sentenciją pasakę?

- Beveik kiekvienam, kuris atvyksta į mūsų gydyklą. Įdomiausias reakcijos sulaukiau iš tuometinio Europos Parlamento pirmininko Chosė Borelio (Jose Borrell). Rodžiau jam gydyklą - viskas patiko. Bet kai į vonią iš čiaupo įleidau purvo, reakcija buvo šurpi. Tokia, kokia būna kiekvieno, pirma kartą tą skystą purvą išvydusio. Ir tuomet aš jam paaiškinau, kuo jis skiriasi nuo politinio purvo. Borelis įkiojo pirštą į purvą, paskui - po vandens čiaupu. Pamatė, kad apie mūsų purvą sakiau tiesą. Apie politinio purvo pagrindinę savybę, jis, matyt, žinojo ir be manęs. Pasakiau paprasčiau: “Jeigu galima, rytoj iki išvažiavimo norėčiau šitą procedūrą išbandyti”. Išbandė - patiko. Pažadėjo gruodį sugrįžti rimčiau pasigydyti. Gal ir buvo...

- O čia tai gudruoliai. Vadinasi, ne sezono metu paversite sezono metu? Sanatorijos, gydyklos, viešbučiai užsipildys ir žiema?

- Kodėl žiema? Slidinėjimo trasos veiks ir vasarą. Tai bus dengtos kalnų slidinėjimo trasos ir veiks išstisus metus. Su dirbtine sniego dangga. Kiek žinau, pretenduojama patekti į geriausių tokio pobūdžio trasų pasaulio penketuką.

- Gal, sakau, daktare, jau galima - paprasčiausiai skaitytiniai

➤ DRUSKININKAI. Žydai sugrįžta, antys neišskrenda - viskas gerai!

Baigiasi trečia savaitė po Lietuvos nusiaubusio škvalo. Stichija pražudė keturis žmones, išguldė mižiniškus plotus miškų, nuplėšė šimtų pastatų stogus. Vyriausybė tik dabar renkasi po vasaros atostogų, piliečiai buvo palikti liko valiai. Darbštūs dar žmonės, sugebėjo tvarkytis ir be Ministrų kabineto nutarimų.

Ko Lietuvos valstybė pasimokė iš stichinės nelaimės?

Apie tai prie apskritojo ŽALGIRIO NACIONALINIO PASI-PRIESINIMO JUDĖJIMO stalo kalbėjosi Lietuvos miškų gener- alinis urėdas ponas Benjaminas SAKALAUSKAS, skirstomųjų elektros tinklų direktorius Virgilijus ZUKAUSKAS, Varenos rajono meras Vidas MIKALAUSKAS, Žemės ūkio ministerijos atstovas Vilius REKEVIČIUS ir žalgirietis Gediminas JAKAVONIS.

G.JAKAVONIS: Tik trečią parą po škvalo - geriau negu niekada - sureagavo mūsų valstybės aukščiausi pareigūnai: nelaimės vietoje apsilankė prezidentė ir laikinai premjero pareigas einanti finansų ministrė. Kodėl mūsų premjeras Kubilius nepasirodė iki šio laiko. Ar škvallas stichinė nelaimė? Pabandykite įvertinti, kokie nuostoliai, kokios pamokos padarytos, kaip sekasi, kiek laiko tai truks.

B.SAKALAUSKAS: Situacija, kuri būtent įvardyta kaip škvalo padarinys, tai stichinė nelaimė, įvardinta jau rugpjūčio 9 d. pavaiduojančio susisiekiamo ministro įsakymu. Mes jau veikiame pagal stichinės nelaimės situaciją. Kita situacija, kurią įvardijo ekstremalių situacijų komisija, tai ekstremali situacija, arba ekstremalus įvykis. Tai ekstremaliai situacijai, ekstremaliam įvykiui reikia rodiklių, kurie atitiktų, tad mes trečiądienį ir ketvirtądienį jau paskelbėme, kad išlaužyta, išversta daugiau kaip pusė milijono kubinių metrų. Rugpjūčio 19-ąją gavome duomenis su parašais iš visų miškų urėdijų, kurios pareigos net savo darba daryti, privačių miškų ribose esančius nuostolius apytiksliai pateikti. Susidaro nuostoliai, siekiantys daugiau nei 800 tūkstančių kubinių metrų medienos Lietuvoje po šio škvalo, ir jau pagal vieną rodiklį atitinka stichinių nelaimių padarinių likvidavimo

atvejį. Mums, miškininkams, tai reikalinga tik vienu atveju, kad galėtume peržiūrėti su medienos pirkėjais sutartis. Kadangi sutarčių vykdymas medienos pardavimo kitose urėdijose arba jų nevykdymas yra šiek tiek komplikuo- tas. Nes pirmą kartą per 40 metų ėmėms drastiškų veiksmų, kada vi- sas be išimties urėdijas mobilizuojame į nelaimės vietą. Anksčiau, būdavo, kelios kaimynės urėdijos su brigadomis atvažiuoja. Šiuo atveju galiu palyginti: 8-iose urėdijose, kur mes dirbame ir kur yra daugiausiai išversta medžių, darbo 11 vietų medienos kirtimo, iš- vežimo mechanizmų, apie 120 motorpjūklinių. O šiandien ryte dirba 80 galingų šiuolaikiškų skandina- viškų mechanizmų ir 580 motorpjūklinių. Būtent vadovaudami- siesi ministro įsakymu, kad skel- biamo stichinė nelaimė, turėjome teisę koncentruoti urėdijų pajėgas tose vietose, išsirašyti leidimus miškui kirsti ir t.t. Paaiškėjo, kad leidimų kirsti mišką išrašymo tvarka nepritaikyta tokiems atve- jams - netki tokia nelaimė mus išti- ko pirmą kartą. Operatyviai buvo peržiūrėtas leidimų kirsti mišką tobulinimas. Pirmą kartą reikėjo taipit glaudžiai bendradarbiauti su energetikais. Turbūt padarysime šokias tokias išvadas ir pasirašy- sime bendrą priemonių planą. Pir- miausia esame pasirašę planą su Priešgaisrinės apsaugos ir gelbė- jimo departamentu, kad didesnio gaisro atveju nebūtų tokių nelai- mės, kaip dabar vyksta valstybės kaimynėse. Mes priešgaisrinės apsaugos pajėgų nesumaikino- me, nelikvidavome, nors daug kartų buvome raginami tai peržiūrėti, tik modernizavome. Moderniza- vome šiais metais, ir labai sti- priai.

G.JAKAVONIS: Kyla šokių tūk klausimų. Saugus dar- bas. Bet, sakykite, siųsti iš darbo biržos žmones, kurie jo- kias kvalifikacijos tokiam dar- bui neturi?

B.SAKALAUSKAS: Na, tvarkyti miškų, vėjovartų, vėjo- lauzų, be jokios abejonės, nega- lima leisti tiems, kurie neturi at- tinkamos kvalifikacijos. Bet ma- nau, kad jie gali labai sėkmingai pasidarbuoti savivaldybės, mies- to teritorijoje tvarkant šakas. Pa- sinaudoti bedarbių iš darbo biržos galimybėmis turime labai ne- daug.

G.JAKAVONIS: Užsiminta apie glaudų RST ir generali- nės urėdijos bendradarbiavi- mą. Bet ar jūs nepasigedote Ekstremalių situacijų komisi- jos, kuri turėtų veikti kaip ko- ordinatorius?

V.ZUKAUSKAS: Įmonėje yra patvirtinta sava ekstremalių situ- acijų valdymo tvarka, pagal kurią tokiems atvejais veikiama. Apibrė- žimai šiek tiek kiti nei įstatymai. Jie galioja ir mūsų įmonei. Pagal tą tvarką, bet kokiu atveju orga- nizuojame visas savo pajėgas šioms gedimams šalinti įvykus tokiems atvejams. Sekmadienį ryte buvo organizuota 50 brigadų, o pirmadienį dirbo jau 100 briga- dų, šalindamos šių stichijų pada- rinius. Turėjome atsijungimų ne- tik Varenoje, bet ir Trakuose: Va- rėnoje maža daug 9,5 tūkstančio vartotojų buvo netekę elektros energijos, Trakuose - 6,5 tūkstan- čio. Problemų kilo ir kituose re- gionuose, pvz., Kėdainiuose, bet pirmiausia brigados savo regio- nuose susitvarkė, vėliau buvo perkeltos į Vareną. Ar paskelbta ekstremali situacija valstybėje, ar ne, mes dirbame savo darba. An- tra vertus, atradome bendradar- biavimą. Ypač Varenoje su meru, mat jo pagalba buvo organizuoja- mi darbai, telkiamos reikiamos pajėgos. Taip pat Varenoje, Šven- čionyse radome bendrą kalbą su miškininkais - jie pirmiausiai nuo- keliiu pašalino kliūtis, kad būtų galima privažiuoti prie mūsų objektų. Galbūt buvo ir kokių klaidų, gal ne viskas numatyta. Kaip minėjo generalinis urėdas,

mes esame kalbėję, esame apsi- sprendę sukurti bendrą veiksmų planą tokiems atvejams, kad būtų išspręsti iškilę klausimai. Neblo- gas bendradarbiavimas vyko ir su Priešgaisrinio gelbėjimo departa- mentu, kur papildomai iš Vilniaus buvo duota jėgų į Vareną, kad va- lytų kelius, atlaisvintų liniją.

G.JAKAVONIS: Sakykite, ar nesudūrėte su kokiais nors įstatymų varžymais?

V.ZUKAUSKAS: Ypatingų dalykų, kurie varžytų mūsų veiks- mus, nebuvo. Mes esame tam pa- siruošę. Tačiau bendrai įstaty- muose yra šokių tokių neatitiki- mų, sakykime, dėl trasų valymo, oro linijų trasų valymo. Jei yra proskyna, mes galime patys me- džiuis kirsti ir genėti. Nors vieno- se taisyklėse elektros tinklų apa- rinius, net pats sunkiai suvokiam, kas įvyko. Noriu pasakyti, kad pirmiausiai reaguavo policija, me- dikai, kelininkai, energetikai, vė- liau prisidėjo miškininkai.

Tokios stichijos, nelaimės ir parodo silpnąsias vietas, kokioms ir valstybė, ir atskiros žinybos, savivaldybės nėra pasirėngusios, nes tai nėra mūsų įprastas reiš- kiny. Bet, manau, galiu drąsiai teigti, kad mes susidorojome su tomis problemomis. Pajuokauju, dar geriau, kad premjeras atosto- gautų, tegul jis atostogautų. O rįmtai: kai dabar suvokių, di- džiausia baimė apima, kas galėjo atsitikti Varenoje, jeigu šis vie- sulas būtų buvęs savaitę anksčiau tokiu pačiu laiku, nes pas mus vy- ko didelis muzikos festivalis "Tamsta muzika". Reikia pama- tyti tą teritoriją šiandien, kur 5 tūkstančiai žmonių buvo apstoto- ję palapinėse. Manau, būtume skaičiavę aukas ne dešimtimis ir ne šimtais. Aplankiau tą vietą prieš renginį, domėjausi saugu- mu. Man neatėjo į galvą, kad ga- lėtų būti ir taip. Tada būtų galima kalbėti apie ekstremalios situaci- jos skelbimą. Aš nesuiešinu jau sekmadienio popietę ir tęsiasi

G.JAKAVONIS: Dabar la- bai dažnai skamba Varenos, kaip labiausiai nukentėjusio rajono, pavadinimas. Gerbia- mus mere, buvute atostogose, nuo pat pirmos dienos dalyva- vote įvykių sukūryje. Ką ga- lėtumėte pasakyti apie centri- nės valdžią, kiek galima apie tai šnektiti, kokia pagalba, ka- da susigriebta?

V.MIKALAUSKAS: Iš tikrų- jų informacijos buvo labai daug. Ji visa pasiekė žiniasklaidą ir bu- galima privažiuoti prie mūsų objektų. Galbūt buvo ir kokių klaidų, gal ne viskas numatyta. Kaip minėjo generalinis urėdas,

visas dienas iki šiol. Pirmadienį mums dar nepavyko susiskam- binti su vidaus reikalų ministru, bet aš su viceministru Vakariniu palaikiau ryšį ir mes koordinavo- me. Pirmadienį jau kalbėjome su Prezidentūra. Tad tokiems atvejais aš labai atsargiai žiūriu, mat kuo daugiau aukšto lygio svečių, tuo daugiau jie trukdo organizuoti darbus. Sekmadienis ir pirmadie- nis buvo labai intensyvūs, sudė- tingi. Aš labai dėkingas visiems Vyriausybės nariams ir presiden- tei, kad netrukėdė tuo metu. Bet reakcija tikrai pačiu laiku. Aišku, muose yra šokių tokių didelės intervencijos. Norėčiau atkreipti dėmesį į idealų visų tarnybų dar- bą. Iš pradžių mane baugino, kaip džiuis kirsti ir genėti. Nors vieno- se taisyklėse elektros tinklų apa- rinius, net pats sunkiai suvokiam, kas įvyko. Noriu pasakyti, kad pirmiausiai reaguavo policija, me- dikai, kelininkai, energetikai, vė- liau prisidėjo miškininkai.

Tokios stichijos, nelaimės ir parodo silpnąsias vietas, kokioms ir valstybė, ir atskiros žinybos, savivaldybės nėra pasirėngusios, nes tai nėra mūsų įprastas reiš- kiny. Bet, manau, galiu drąsiai teigti, kad mes susidorojome su tomis problemomis. Pajuokauju, dar geriau, kad premjeras atosto- gautų, tegul jis atostogautų. O rįmtai: kai dabar suvokių, di- džiausia baimė apima, kas galėjo atsitikti Varenoje, jeigu šis vie- sulas būtų buvęs savaitę anksčiau tokiu pačiu laiku, nes pas mus vy- ko didelis muzikos festivalis "Tamsta muzika". Reikia pama- tyti tą teritoriją šiandien, kur 5 tūkstančiai žmonių buvo apstoto- ję palapinėse. Manau, būtume skaičiavę aukas ne dešimtimis ir ne šimtais. Aplankiau tą vietą prieš renginį, domėjausi saugu- mu. Man neatėjo į galvą, kad ga- lėtų būti ir taip. Tada būtų galima kalbėti apie ekstremalios situaci- jos skelbimą. Aš nesuiešinu jau sekmadienio popietę ir tęsiasi

sprendimai priimami. Svarbu, ko- kias mes turime galimybes padė- ti žmonėms.

G.JAKAVONIS: Iš klausęs jūsų trijų susidariau ispūdį, kad visiškai nereikalinga Vyriausy- bė, valdžia, mes viską patys ga- lime labai lengvai susitvarkyti. Grįšiu prie to, nuo ko pradėjau. Mes kalbame, kad tai gali pa- sikartoti. Kaip informuoti žmo- nes, kaip jie turėtų elgtis?

V.MIKALAUSKAS: Drąsiai ga- liu sakyti, valstybė nebuvo turėjusi tokių didelių pamokų. Kaip ir minė- jau, reikia dirbti, analizuoti.

Kai turėsiu galimybę, pateiksiu Vyriausybei, ministerijoms prakti- niu būdu, ką reikėtų daryti. In- kime miškingiausia - Varenos - ra- joną. Aš pats iki 10 val. negalėjau susisiekti, gyvenu Perlojeje prie pat miško. Išvažiuoti neįmanoma, užverstas kelias, telefonas ir kom- piuteris neveikia. Tik kai atvažiuo- jame, susiorganizavome. In- formacija sklido per senitūnus, se- niūnaičius, per bendruomenes. Aiš- ku, žiniasklaida negali per valandą dvi paskelbti, bet Lietuvos radijas savivaldybės nėra pasirėngusios, nes tai nėra mūsų įprastas reiš- kiny. Bet, manau, galiu drąsiai teigti, kad mes susidorojome su tomis problemomis. Pajuokauju, dar geriau, kad premjeras atosto- gautų, tegul jis atostogautų. O rįmtai: kai dabar suvokių, di- džiausia baimė apima, kas galėjo atsitikti Varenoje, jeigu šis vie- sulas būtų buvęs savaitę anksčiau tokiu pačiu laiku, nes pas mus vy- ko didelis muzikos festivalis "Tamsta muzika". Reikia pama- tyti tą teritoriją šiandien, kur 5 tūkstančiai žmonių buvo apstoto- ję palapinėse. Manau, būtume skaičiavę aukas ne dešimtimis ir ne šimtais. Aplankiau tą vietą prieš renginį, domėjausi saugu- mu. Man neatėjo į galvą, kad ga- lėtų būti ir taip. Tada būtų galima kalbėti apie ekstremalios situaci- jos skelbimą. Aš nesuiešinu jau sekmadienio popietę ir tęsiasi

gali tvarkytis mišką tą pačią dieną, o per penkiolika dienų jis tu- ri sutvarkyti tuos dokumentus.

Mes dabar atstatome 11 namų per statybinės organizacijos, kurios geranoriškai sutiko. Dabar ateina architektas ir sako: jūs labai skuba- te. Bet jie gi neturi projekto. Dang- gos keitimas, konstrukcijų keitimas. Išvariau iš kabineto.

G.JAKAVONIS: Turime aplinkosaugos atstovą - net dviejų ministerijų, Žemės ūkio ministras šiuo metu pavaduoja aplinkosaugos ministrą.

V.REKEVIČIUS: Prisidėsiu prie gerbiamo mero, ministras ly- giu taip pat buvo asmeniškai nu- kentėjęs: neturėjo elektros, nu- neštas ūkinio pastato stogas. Todėl pirmasis susitikimas su draudimo kompanijos atstovais sukėlė tam tikrų minčių. Žmonės negalėjo pri- siskambinti draudimo bendro- vės, informuoti apie savo bėdas. Pasakykimas, kad neveikia elektro- ninio bėdų deklaravimo sistema ūkininkui, skambėjo gana kraupiai. Draudikai tikrai geranoriškai atsi- žvelgė į tuos dalykus ir supaprast- ino savo žalų deklaravimo tvarką tą pačią dieną. Dėl draudimo jau daugybę metų vyksta diskusijos, dar birželį buvo diskutuojama per replikas, kad Vyriausybės nereikia, tai reikia, ir net labai reikia. Tik kad ta Vyriausybė nestrūdytų dirbti. Pirmiausia esu susidūręs su tuo, kad, sakykime, kokios nors insti- tucijos klerkas žiūri, kaip savivaldy- bės darbuotojas pašo įstatymo, re- glamento, tvarkos. Tačiau juk reikia atsižvelgti ir į situaciją, negalima dirbti pagal reglamentą. Žiūrėjome, ką darysime, o paskui sulauksime kontrolierių, patikrinimo, bet mes būsim atlikę savo darbą. Situacija privačiuose miškuose, manau, yra gana bloga. Jeigu žmogus darys projektą, - be projekto jis negali, - jis turi turėti leidimus. Šiandien šis dalykai jau yra sutvarkyti. Žemės ūkio ministras labai aiškiai patvar- kė vienu prisėdimu prie stalo. Žmo-

gali tvarkytis mišką tą pačią dieną, o per penkiolika dienų jis tu- ri sutvarkyti tuos dokumentus.

Mes dabar atstatome 11 namų per statybinės organizacijos, kurios geranoriškai sutiko. Dabar ateina architektas ir sako: jūs labai skuba- te. Bet jie gi neturi projekto. Dang- gos keitimas, konstrukcijų keitimas. Išvariau iš kabineto.

G.JAKAVONIS: Turime aplinkosaugos atstovą - net dviejų ministerijų, Žemės ūkio ministras šiuo metu pavaduoja aplinkosaugos ministrą.

V.REKEVIČIUS: Prisidėsiu prie gerbiamo mero, ministras ly- giu taip pat buvo asmeniškai nu- kentėjęs: neturėjo elektros, nu- neštas ūkinio pastato stogas. Todėl pirmasis susitikimas su draudimo kompanijos atstovais sukėlė tam tikrų minčių. Žmonės negalėjo pri- siskambinti draudimo bendro- vės, informuoti apie savo bėdas. Pasakykimas, kad neveikia elektro- ninio bėdų deklaravimo sistema ūkininkui, skambėjo gana kraupiai. Draudikai tikrai geranoriškai atsi- žvelgė į tuos dalykus ir supaprast- ino savo žalų deklaravimo tvarką tą pačią dieną. Dėl draudimo jau daugybę metų vyksta diskusijos, dar birželį buvo diskutuojama per replikas, kad Vyriausybės nereikia, tai reikia, ir net labai reikia. Tik kad ta Vyriausybė nestrūdytų dirbti. Pirmiausia esu susidūręs su tuo, kad, sakykime, kokios nors insti- tucijos klerkas žiūri, kaip savivaldy- bės darbuotojas pašo įstatymo, re- glamento, tvarkos. Tačiau juk reikia atsižvelgti ir į situaciją, negalima dirbti pagal reglamentą. Žiūrėjome, ką darysime, o paskui sulauksime kontrolierių, patikrinimo, bet mes būsim atlikę savo darbą. Situacija privačiuose miškuose, manau, yra gana bloga. Jeigu žmogus darys projektą, - be projekto jis negali, - jis turi turėti leidimus. Šiandien šis dalykai jau yra sutvarkyti. Žemės ūkio ministras labai aiškiai patvar- kė vienu prisėdimu prie stalo. Žmo-

gali tvarkytis mišką tą pačią dieną, o per penkiolika dienų jis tu- ri sutvarkyti tuos dokumentus.

Mes dabar atstatome 11 namų per statybinės organizacijos, kurios geranoriškai sutiko. Dabar ateina architektas ir sako: jūs labai skuba- te. Bet jie gi neturi projekto. Dang- gos keitimas, konstrukcijų keitimas. Išvariau iš kabineto.

G.JAKAVONIS: Turime aplinkosaugos atstovą - net dviejų ministerijų, Žemės ūkio ministras šiuo metu pavaduoja aplinkosaugos ministrą.

V.REKEVIČIUS: Prisidėsiu prie gerbiamo mero, ministras ly- giu taip pat buvo asmeniškai nu- kentėjęs: neturėjo elektros, nu- neštas ūkinio pastato stogas. Todėl pirmasis susitikimas su draudimo kompanijos atstovais sukėlė tam tikrų minčių. Žmonės negalėjo pri- siskambinti draudimo bendro- vės, informuoti apie savo bėdas. Pasakykimas, kad neveikia elektro- ninio bėdų deklaravimo sistema ūkininkui, skambėjo gana kraupiai. Draudikai tikrai geranoriškai atsi- žvelgė į tuos dalykus ir supaprast- ino savo žalų deklaravimo tvarką tą pačią dieną. Dėl draudimo jau daugybę metų vyksta diskusijos, dar birželį buvo diskutuojama per replikas, kad Vyriausybės nereikia, tai reikia, ir net labai reikia. Tik kad ta Vyriausybė nestrūdytų dirbti. Pirmiausia esu susidūręs su tuo, kad, sakykime, kokios nors insti- tucijos klerkas žiūri, kaip savivaldy- bės darbuotojas pašo įstatymo, re- glamento, tvarkos. Tačiau juk reikia atsižvelgti ir į situaciją, negalima dirbti pagal reglamentą. Žiūrėjome, ką darysime, o paskui sulauksime kontrolierių, patikrinimo, bet mes būsim atlikę savo darbą. Situacija privačiuose miškuose, manau, yra gana bloga. Jeigu žmogus darys projektą, - be projekto jis negali, - jis turi turėti leidimus. Šiandien šis dalykai jau yra sutvarkyti. Žemės ūkio ministras labai aiškiai patvar- kė vienu prisėdimu prie stalo. Žmo-

gali tvarkytis mišką tą pačią dieną, o per penkiolika dienų jis tu- ri sutvarkyti tuos dokumentus.

Mes dabar atstatome 11 namų per statybinės organizacijos, kurios geranoriškai sutiko. Dabar ateina architektas ir sako: jūs labai skuba- te. Bet jie gi neturi projekto. Dang- gos keitimas, konstrukcijų keitimas. Išvariau iš kabineto.

G.JAKAVONIS: Turime aplinkosaugos atstovą - net dviejų ministerijų, Žemės ūkio ministras šiuo metu pavaduoja aplinkosaugos ministrą.

V.REKEVIČIUS: Prisidėsiu prie gerbiamo mero, ministras ly- giu taip pat buvo asmeniškai nu- kentėjęs: neturėjo elektros, nu- neštas ūkinio pastato stogas. Todėl pirmasis susitikimas su draudimo kompanijos atstovais sukėlė tam tikrų minčių. Žmonės negalėjo pri- siskambinti draudimo bendro- vės, informuoti apie savo bėdas. Pasakykimas, kad neveikia elektro- ninio bėdų deklaravimo sistema ūkininkui, skambėjo gana kraupiai. Draudikai tikrai geranoriškai atsi- žvelgė į tuos dalykus ir supaprast- ino savo žalų deklaravimo tvarką tą pačią dieną. Dėl draudimo jau daugybę metų vyksta diskusijos, dar birželį buvo diskutuojama per replikas, kad Vyriausybės nereikia, tai reikia, ir net labai reikia. Tik kad ta Vyriausybė nestrūdytų dirbti. Pirmiausia esu susidūręs su tuo, kad, sakykime, kokios nors insti- tucijos klerkas žiūri, kaip savivaldy- bės darbuotojas pašo įstatymo, re- glamento, tvarkos. Tačiau juk reikia atsižvelgti ir į situaciją, negalima dirbti pagal reglamentą. Žiūrėjome, ką darysime, o paskui sulauksime kontrolierių, patikrinimo, bet mes būsim atlikę savo darbą. Situacija privačiuose miškuose, manau, yra gana bloga. Jeigu žmogus darys projektą, - be projekto jis negali, - jis turi turėti leidimus. Šiandien šis dalykai jau yra sutvarkyti. Žemės ūkio ministras labai aiškiai patvar- kė vienu prisėdimu prie stalo. Žmo-

rengsime aiškesnę tvarką, minis- tiek sulėtintai nei valstybinio miš- ko sektoriuje.

Tik šiek tiek lėčiau nei valsty- binio miško sektoriuje. Ir organi- zuota struktūra. Aš apeliuoju į miško savininkų sąmoningumą. Galbūt kelininkai, valydami kelią, į šoną pastūmė ne tik kokį rąstelį. Niekas nedraudė ir savininkui da- lyvauti šiame procese.

Tas nuolatinis savininkų aso- ciacijos eskalavimas dėl efekty- vaus valstybinio miškų sektorių darbo turi techniką į kitą regioną, juos apgyvendinti, paskirstyti kitus darbus, dėlioti sąmatas ir t.t. Juo- kiuosi, kad kiekvieną dieną gimta du trys mano pasirašyti normi- niai aktai. Tą galima pasirušti ir šiek tiek iš anksčiau, užtektų ir po vieną dokumentą.

V.ZUKAUSKAS: Šie įvykiai dar kartą patvirtina, kad einame teisinga bendradarbiavimo linkme. Tai yra ateitis dėl elektros tinklų tiesimo. O kas dėl operatyvinių da- lykų - mes turėtume būti iš anks- to pasirušę bendradarbiavimo ke- lius, kontaktinius asmenis, prie- monių planą tiek su miškininkais, tiek su priešgaisrine tarnyba, nors su pastarąja problemų nekelio, kad būtų galima numatyti veiksmus. Taip pat kad būtų iš karto nusta- dyti kontaktai su merais, savivalda, ką tokiems atvejais daryti. Kaip pa- vyzdį galėsime naudoti santykius, kurie nusistovėjo Varenoje. Tai to- kie pagrindiniai dalykai.

B.SAKALAUSKAS: Tebūna tai pamoka ir tiems, kurie agitavo, dabar jau dveji metai, kaip privati- zuoti valstybinius miškus. Kas bū- tytu buvę iš to privatizacijos? Nie- kur Europoje nėra tokių atvejų. Ir pamoka tiems, kurie, sakykim, prieš penkerius metus nepirėtar- mano investiciniam planui, kad mes savo urėdijose privalome tu- rėti galingą rimtą techniką, kuri šiandien mus gelbsti. Matyt, padi- dinsime investicijas būtent į šias sritis, nors mums buvo draudžia- ma tai daryti.

V.MIKALAUSKAS: Šiais me- tais tikrai neturėsim galimybių, bet, planuodami kitų metų biudže- tą, ieškosime lėšų, kad aprūpintu- me reikalinga technika senūnijas, kaimo ugniagesių komandas. Kei- sime šluotas, greblius, žolaploves. Dabar mes kėlėme pažįstamus pardavėjus, atsidarė parduotuvės, kad galėtume gauti motorinių pjū- klų, net ir kirvių, ir pan. Senūnijos turėjo labai primityvią valymo techniką, priešgaisrinės sistemos susidėvėjusios. Ir, kaip parodė si- tuacija, neuženka vieno, turi būti tam tikras rezervas. Tokia yra šiandien mums iškilusi problema. Kita vertus, yra pagalbos signalų, pvz., 112, kuris neveikė net ir Va- rėnos rajone. Manau, rekomen- duosime turtingesniems žmo- nes, kurie gyvena atokiau prie ežerų, prie miškų, generatorius. Net mieste reikėtų turėti kokį elektros energijos rezervą. Nes iš- tikus tokioms nelaimėms tampa- me bejęgiai. Ir man pačiam teko kelis kartus važiuoti į seniūniją, nes buvo neįmanoma susiskam- binti su seniūnu.

V.REKEVIČIUS: Gal kole- goms ir nepatiks, bet nelaimė dar kartą parodo, kad tiek mobilusis telefonas, tiek internetas nėra vi- sagalūs. Atskirų struktūrų, padali- nių, organizacijų vadovams jau yra duoti nurodymai, kaip operatyviau reaguoti į tokius dalykus. Reikia pasitikėti žmogiškuoju faktoriumi, specialistais, o ne pasiduoti baimei ar išankstiniams siaubams.

Parengė Živilė KVARACIJEINĖ